

Warszawa, dnia 18.08.2025 roku

DAIL/0533/08.25/AB/ML

**Pani
Barbara Nowacka
Ministra Edukacji**

Szanowna Pani Ministro,

w związku z trwającymi konsultacjami publicznymi projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe (nr z wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, UD244), Pracodawcy RP przekazują swoje uwagi do przedmiotowego projektu.

Dostrzegamy potrzebę zmian w systemie oświaty, wynikającą z wyzwań demograficznych. Podzielamy tym samym pogląd, że „procesy demograficzne wpływają lub niebawem będą wpływać na funkcjonowanie przedszkoli i szkół, niezależnie od tego, czy są one publiczne czy niepubliczne”. Uznajemy również słuszność kierunku działań w stronę deregulacji i uelastyczniania organizacji oświaty.

W tym kontekście z niepokojem przyjmujemy jednak fakt, że proponowane zmiany przewidują regulacyjne ułatwienia dla jednostek samorządu terytorialnego, przy jednoczesnym nakładaniu dodatkowych obciążeń na sektor niepubliczny. Tymczasem sektor ten stanowi niemal połowę wszystkich przedszkoli w Polsce. Takie zróżnicowanie podejścia może być uznane za nierówne traktowanie obu części systemu.

Zwracamy uwagę na problem niespójności z celem deregulacji deklarowanym w projekcie. W wielu obszarach projektowane zmiany przewidują uproszczenie procedur dla jednostek samorządu terytorialnego (np. zniesienie obowiązku wiążącej opinii kuratora oświaty), a tymczasem dla sektora niepublicznego wprowadza się dodatkowe, kosztowne i czasochłonne bariery administracyjne. Takie działanie jest sprzeczne z deklarowanym przez projektodawcę kierunkiem odbiurokratyzowania systemu oświaty oraz ogólnym kierunkiem działań deregulacyjnych prowadzonych przez Radę Ministrów.

Podkreślamy, że projektowane zmiany mogą prowadzić do ograniczenia elastyczności i szybkości reakcji. W sytuacjach nagłych (likwidacja szkoły publicznej, lokalne inicjatywy rodziców, skoki zapotrzebowania jak w czasie napływu uczniów z Ukrainy) wydłużenie i skomplikowanie procedury zakładania szkoły niepublicznej osłabia jedną z kluczowych wartości niepublicznej części systemu oświaty, jaką jest szybkość reakcji i adaptacyjna elastyczność. Doprowadzi to zasadniczo do osłabienia całego systemu oświaty.

Jednocześnie zwracamy uwagę, że projektowane zmiany mogą prowadzić do zwiększenia uznaniowości (arbitralności) i w konsekwencji do sporów w tym zakresie. W kontekście

publicznie zgłaszanych przez samorządy postulatów ograniczania funkcjonowania niepublicznej oświaty, wprowadzenie obowiązku uzyskania pozytywnej opinii Kuratora Oświaty budzi nasz niepokój o możliwość blokowania inicjatyw z powodów niebędących merytorycznymi.

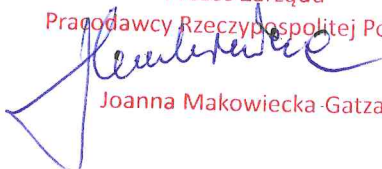
Zwracamy również uwagę na ryzyko ograniczenia różnorodności i dostępności. Przedmiotowy projekt jest bowiem uzasadniany potrzebą utrzymania funkcji edukacyjnej w jak największej liczbie miejsc w warunkach niżu. Jednak równolegle wprowadza przepisy, które mogą zniechęcić mniejsze podmioty – stowarzyszenia, fundacje czy inicjatywy rodzicielskie – do zakładania i prowadzenia placówek. W efekcie oceniamy te propozycje jako ograniczające dostępność edukacji i różnorodność oferty.

W zakresie procesu stanowienia prawa i przestrzegania zasady przyzwoitej legislacji sygnalizujemy brak analizy skutków dla sektora niepublicznego w OSR. W OSR i uzasadnieniu skupiono się na demografii i sytuacji jednostek samorządu terytorialnego, pomijając analizę, w jaki sposób proponowane poważne zmiany wpłyną na rozwój i funkcjonowanie sektora niepublicznego, szczególnie w zakresie kosztów i czasu uruchomienia nowej placówki. Uważamy to za istotne uchybienie analityczne względem rangi proponowanej interwencji. Przedmiotowy projekt zakłada bowiem nowelizację ustawy.

Warto też naszym zdaniem zwrócić uwagę na rolę popytu i praw rodziców. W przypadku szkół i przedszkoli niepublicznych, szczególnie w czasie kryzysu demograficznego, najsilniejszym mechanizmem projakościowym jest popyt. Brak zainteresowania ze strony rodziców naturalnie eliminuje z rynku placówki niespełniające oczekiwań. Ze względu na różnorodność niepublicznej oświaty proponowane regulacje oceniamy jako dodatkowe utrudnienie w działalności bez jednoznacznej gwarancji poprawy postulowanej jakości, można wręcz uznać za ograniczające konstytucyjnego prawa rodziców do wyboru szkoły i wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (zgodnie z art. 48 Konstytucji RP).

W związku z powyższymi uwagami, prosimy o rezygnację z proponowanych zmian dotyczących trybu zakładania i funkcjonowania niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek, w szczególności obowiązku uzyskania pozytywnej opinii Kuratora Oświaty oraz spełnienia rozszerzonego katalogu obowiązków przy zakładaniu nowych szkół i przedszkoli.

W naszym przekonaniu proponowane rozwiązania są niespójne z celem projektu i osłabiają elastyczność oraz różnorodność oferty edukacyjnej, co w perspektywie niżu demograficznego będzie szkodliwe dla całego systemu oświaty. Co więcej, będzie to miało dalekosiężne skutki dla całej gospodarki, a nie tylko dla sektora edukacji.

Prezes Zarządu
Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej

Joanna Makowiecka-Gatza